

Date: 3rd January-2026

INGLIZ TILI DARSLARIDA KOMMUNIKATIV METODLARDAN FOYDALANISH

Axmedova Dilfuza

Respublika musiqa va san'at texnikumi

Annotatsiya: Mazkur maqolada ingliz tili darslarida kommunikativ metodlardan foydalanishning nazariy asoslari va amaliy ahamiyati yoritiladi. Kommunikativ yondashuv orqali o'quvchilarda og'zaki va yozma nutq ko'nikmalarini rivojlantirish, ularni real hayotiy vaziyatlarda ingliz tilidan erkin foydalanishga tayyorlash masalalari ilmiy-pedagogik jihatdan tahlil qilinadi. Shuningdek, kommunikativ metodlarning ta'lim samaradorligini oshirishdagi o'rni asoslab beriladi.

Kalit so'zlar: ingliz tili, kommunikativ metod, nutq ko'nikmalari, interfaol ta'lim, chet tili o'qitish

Zamonaviy ta'lim tizimida chet tillarini, xususan ingliz tilini o'qitishdan ko'zlangan asosiy maqsad o'quvchilarda faqat grammatik bilimlarni shakllantirish emas, balki ularni tilni amaliy muloqot vositasi sifatida qo'llay oladigan shaxs sifatida tarbiyalashdan iborat. Shu nuqtayi nazardan, ingliz tili darslarida kommunikativ metodlardan foydalanish muhim ahamiyat kasb etadi.

Kommunikativ metod o'quvchilarning dars jarayonida faol ishtirok etishini, erkin fikrlashini va nutqiy faolligini ta'minlaydi. Bu yondashuv ingliz tilini real hayotiy vaziyatlarga yaqin holda o'rganishga imkon beradi va ta'lim jarayonining samaradorligini oshiradi.

Kommunikativ metod — bu chet tilini o'qitishda til birliklarini real muloqot jarayonida qo'llashga asoslangan metodik yondashuvdir. Ushbu metodda asosiy e'tibor tilning to'rt asosiy ko'nikmasini — gapirish, tinglab tushunish, o'qish va yozishni birgalikda rivojlantirishga qaratiladi.

Kommunikativ metodda grammatika va lug'at boyligi alohida maqsad sifatida emas, balki muloqot jarayonida tabiiy ravishda o'zlashtiriladigan vosita sifatida qaraladi. Bu esa o'quvchilarning tilni qo'llashdagi ishonchini oshiradi.

Ingliz tili darslarida kommunikativ metodlarni amalga oshirish uchun turli interfaol shakl va usullardan foydalaniladi. Jumladan: Rolli o'yinlar – o'quvchilarni real hayotiy vaziyatlarga mos holda muloqot qilishga o'rgatadi; Juftlik va guruh ishlari – o'quvchilarning o'zaro muloqotini kuchaytiradi; Munozara va bahslar – mustaqil fikrlash va nutq madaniyatini rivojlantiradi; Situatsion mashqlar – tilni amaliy qo'llash malakasini oshiradi.

Mazkur usullar o'quvchilarning darsdagi faolligini ta'minlab, ularni erkin muloqotga jalb etadi.

Kommunikativ metodlar nafaqat til o'rganish samaradorligini oshiradi, balki o'quvchilarda muhim shaxsiy fazilatlarni ham shakllantiradi. Ushbu metodlar orqali:

Date: 3rd January-2026

nutqiy ishonch va muloqot madaniyati rivojlanadi; jamoada ishlash va hamkorlik ko'nikmalari shakllanadi; mustaqil va tanqidiy fikrlash kuchayadi.

Bundan tashqari, kommunikativ metodlar o'quvchilarda boshqa madaniyatlarga hurmat va bag'rikenglik tuyg'usini rivojlantiradi.

Kommunikativ metodlarni samarali qo'llash o'qituvchidan yuqori darajadagi kasbiy mahoratni talab etadi. O'qituvchi dars jarayonida tashkilotchi, yo'naltiruvchi va rag'batlantiruvchi rolini bajaradi. U o'quvchilarga erkin fikr bildirish uchun qulay muhit yaratishi va ularning nutqiy faolligini qo'llab-quvvatlashi lozim.

Shuningdek, o'qituvchi dars mazmunini o'quvchilarning yosh va bilim darajasiga mos holda rejalashtirishi muhim ahamiyatga ega.

Xulosa

Xulosa qilib aytganda, ingliz tili darslarida kommunikativ metodlardan foydalanish zamonaviy ta'limning eng samarali yo'nalishlaridan biri hisoblanadi. Ushbu metodlar o'quvchilarning nutq ko'nikmalarini rivojlantirib, ularni real hayotiy vaziyatlarda ingliz tilidan erkin foydalanishga tayyorlaydi. Kommunikativ metodlarni ta'lim jarayoniga keng joriy etish ingliz tilini o'qitish sifatini oshirib, raqobatbardosh va faol shaxslarni shakllantirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Richards J. C., Rodgers T. S. Approaches and Methods in Language Teaching. – Cambridge: Cambridge University Press, 2014.
2. Harmer J. How to Teach English. – London: Longman, 2015.
3. Brown H. D. Teaching by Principles: An Interactive Approach to Language Pedagogy. – New York: Pearson Education, 2007.
4. Larsen-Freeman D. Techniques and Principles in Language Teaching. – Oxford: Oxford University Press, 2000.
5. Littlewood W. Communicative Language Teaching. – Cambridge: Cambridge University Press, 2004.
6. Scrivener J. Learning Teaching: A Guidebook for English Language Teachers. – Oxford: Macmillan Education, 2011.
7. Nunan D. Language Teaching Methodology: A Textbook for Teachers. – London: Prentice Hall, 1991.
8. Ur P. A Course in Language Teaching: Practice and Theory. – Cambridge: Cambridge University Press, 2012.

